

Dünya Astronomi Yılı 2009

IAU
TAD

Evren Sizi Bekliyor...

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni
Temmuz 2009 -- 12. Sayı

DAY 2009 etkinliklerini

www.astronomi2009.org sayfasındaki
“etkinlikler” bağlantısı altından
izleyebilirsiniz!

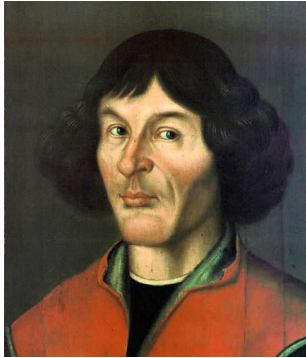
Kendi etkinliklerinizi de etkinlik@tad.org.tr adresine
bildirirseniz web sitemizden duyurulacaktır.

Bu sayımızla Bültenimiz ilk yılını tamamlıyor.

İçindekiler:

- Haberler
- Yazın Gökyüzü: *Yaz Üçgeni*
- “Astronom/Astrofizikçi olmak” – Feryal Özel’le bir söyleşi
- Uluslararası Astronomi Birliği (IAU)– Yarıyıl Basın Bülteni
- Yıldız Türküleri –Berahitdin Albayrak

Haberler:

**-Son element
Copernicium (Cp)**

Periyodik tablonun 112. elementine Güneş merkezli Güneş sistemi modelini öne süren Polonyalı bilim adamı Kopernik’in anısına Copernicium ismi verilmesi düşünülüyor. Elementi keşfeden

Alman grubun lideri Sigurd Hoffmann, elemente Dünya görüşümüzü değiştirmiş bir bilim adamının ismini vermek istediklerini ve bu sebeple Copernicium’u önerdiklerini belirtiyor. 112. element, 13 yıl önce füzyon deneyleri sırasında keşfedilmişti.

Element birkaç hafta önce periyodik tabloya eklendi. Elementin ismi 6 ay içinde kesinleşecek.

-Uluğ Bey Kongresi

“Uluğ Bey ve dünya biliminin gelişmesine katkısı” Uluslar arası kongresi 9-11 Haziran 2009 tarihlerinde Semerkant’ta yapıldı. Kongrenin program ve resimlerine <http://www.bilimtarhi.org> sitesinden ulaşabilirsiniz.

Uluğ Bey’in Semerkant’ta kurduğu rasathanenin temelleri ve sekstanta giriş kapısı

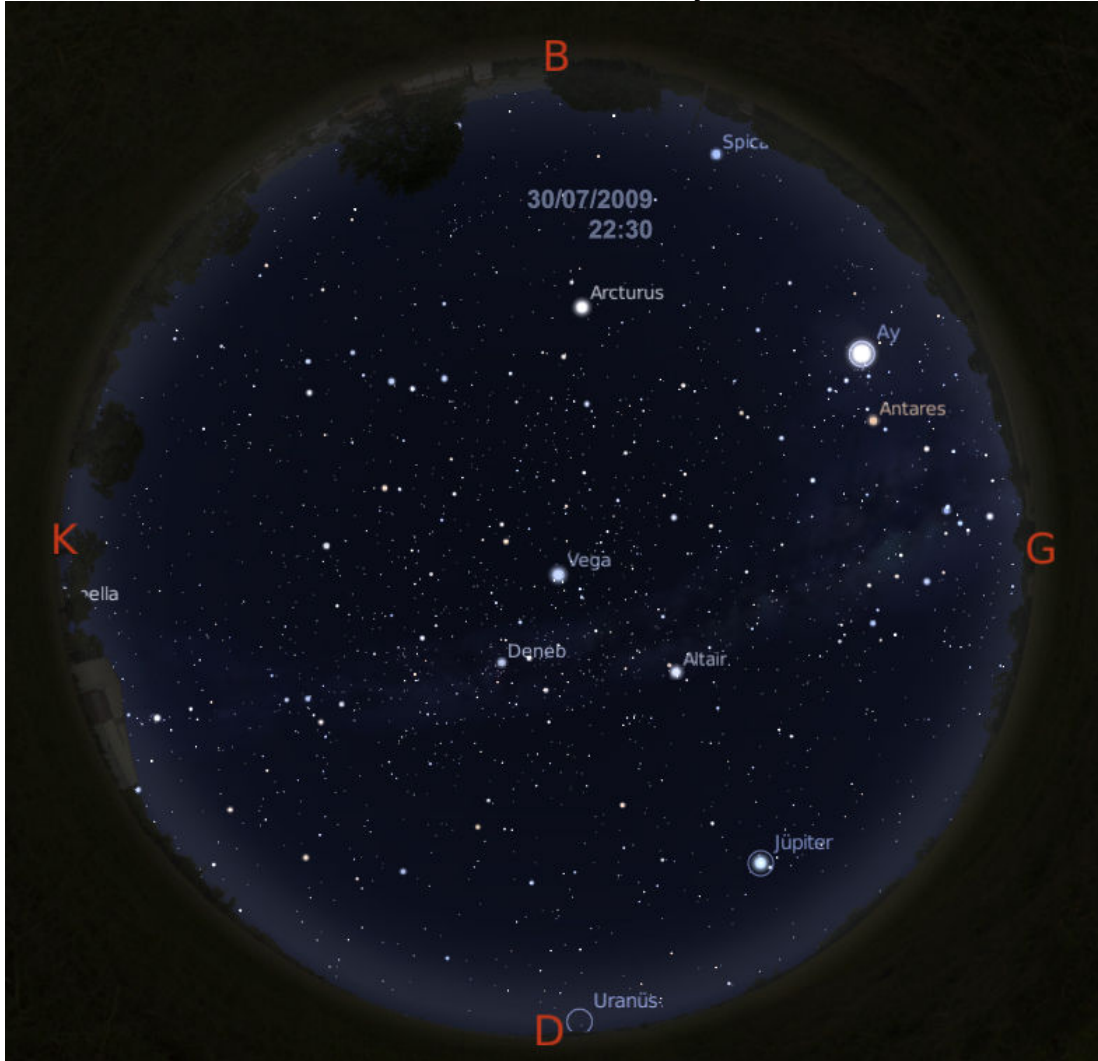
Yazın Gökyüzü: *Yaz Üçgeni*

Yaz ayları boyunca akşam saatlerinde gökyüzünde görebileceğimiz, görünürde parlak yıldızların köşelerini oluşturduğu hayali üçgene “yaz üçgeni” diyoruz.

Üçgeni, gökyüzündeki görünen parlaklığı en fazla yıldızlardan olan Vega, Deneb ve Altair oluşturuyor. Bu yıldızların her biri farklı bir takımyıldızın, Deneb, Kuğu (Cygnus) takımyıldızının, Vega Çalgı (Lyra) takımyıldızının ve Altair Kartal (Aquila) takımyıldızının bir parçası. Hepsi de parçası oldukları takımyıldızların en parlak görünen yıldızları.

Aşağıdaki resim Stellarium programı yardımıyla oluşturuldu. Görüntü İstanbul’da 30 Temmuz 2009 saat 22:30daki gökyüzünü gösteriyor.

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni
Temmuz 2009 -- 12. Sayı

Temmuz sonunda saat 22:00 civarında gökyüzüne baktığımızda, yaklaşık tam tepemizdeki mavimsi parlak yıldız görmekte zorlanmayız. İşte bu yıldız Vega'dır. Vega'nın parçası olduğu Çalgı (Lyra/Lir) takımyıldızının diğer yıldızları küçük bir paralelkenarı andırır. Takımyıldızın tamamı yanda Stellarium programından alınan resimde görebileceğiniz gibi oldukça küçük (bir avuç kadar) bir alanı kaplar.

Vega'nın soluna doğru yaklaşık 3 yumruk genişliği uzaklıktaki parlak yıldız Deneb'dir. Deneb, yandaki görüntüde görüldüğü gibi Kuğu takımyıldızının kuyruğunu oluşturuyor, zaten yıldızın adı da Arapça'da kuyruk anlamına geliyor. Eğer ışık kirliliğinin az olduğu bir bölgedeyse Deneb'in kuzey-güney

doğrultusunda uzanan Samanyolu'nun içerisinde yer aldığını fark edebilirsiniz. Kuğuyu oluşturan

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni Temmuz 2009 -- 12. Sayı

takımyıldızlar gerçekten de kanatlarını açmış bir kuğunun alttan görüntüsünü andırıyor.

Deneb'in güneyine doğru baktığımızda ise yine oldukça parlak bir yıldız olan Altair'i görürüz. Altair Deneb'den yaklaşık dört yumruk genişliği kadar uzakta bulunur (yüzünüz doğuya dönükse sağa doğru). Altair de Arapça'da Kartal anlamına geliyor ve Kartal (Aquila) takımyıldızının en parlak yıldızı.

Daha fazla bilgi için: Gökyüzünü Tanıyalım, M. Emin Özel, Talat Saygıç, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

yaştan başladı ve tabii okul yıllarında arttı. Üniversiteye gidene kadar fizik ve biyoloji arasında seçim yapmam zor oldu. Üniversite sırasında fizik okumaya karar verdim.

-Üniversite için Amerika'ya gitmen nasıl oldu?

-Bilim için Amerika'da olan olanaklardan yararlanmak istedim ve litem de yurtdışında okuma konusunda yol gösterdi ve yardımcı oldu. Amerika'daki sistem Türkiye'dekinden farklı her okula ayrı başvuru yapıyor, merkezi bir sınav yok. Ben de istediğim birkaç üniversiteye başvuru yaptım ve Columbia Üniversitesi'ne gitmeye karar verdim.

-Fizik okumaya ne zaman ve nasıl karar verdin? Etkenler nelerdi?

-Atom ve parçacık fiziğine uzun zamandır ilgi duyuyordum. Üniversiteye başladığımda bir de aman bulunsun diye elektronik mühendisliği ile fiziği çift dal yapmaya başladım. Ama bir süre sonra elektronik mühendisliğine fazla ilgilim olmadığını anladım. Onun yerine fiziğin yanında fizik ve matematik mühendislikleri dallarını bitirdim.

Feryal Özel 30 Temmuz 2009 Perşembe günü saat 13:30'da "Evren'in Bize Sunduğu İpuçları ve Bilmeceler" başlıklı bir konuşma ve söyleşi için İTÜ Ayazağa Kampüsü, Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi, TAV Konferans Salonu'nda olacak.

EVRENİN BİZE SUNDUĞU İPUÇLARI VE BİLMECELER

Adını dünya çapında ünlü bilim insanları ile yan yana 'Büyük fikirler' listesine yazdıran Türk astrofizikçi

Dr. **FERYAL ÖZEL** (Arizona Üniversitesi)

30 Temmuz İstanbul Teknik Üniversitesi
Perşembe Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi
Saat 13:30 TAV Konferans Salonu

"Astronom/Astrofizikçi Olmak" – Feryal Özel'le bir söyleşi

-İstanbul'daki okul yıllarından biraz bahseder misin? Fiziğe olan ilgin bu sıralarda mı yeşillendi?

-İstanbul'daki okul yıllarım çok güzeldi. Hem ilkokulum, hem de Üsküdar Amerikan Lisesi bilime olan ilgimi geliştirmeme yardımcı oldu, hem de kendimi başka yönlerde geliştirmeme. Biraz klasik olacak ama bilime olan ilgilim küçük

-Akademik hayatın boyunca hangi konularda çalıştın/çalışıyorsun? Çalıştığın konularda ilgili seni en çok ne heyecanlandırıyor?

-Değişik konular üzerinde çalıştım. Benim konulara yaklaşımım genelde "temel bir fizik sorusuna nasıl cevap verebilirim"den yola çıkarak oluyor. Örneğin maddeyi çok yüksek bir manyetik alana maruz bırakırsak ne olur? Ya da atom

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni

Temmuz 2009 -- 12. Sayı

çekirdeklerini çok büyük bir yoğunluğa getirsek hala proton ve nötronların normal özellikleri kalır mı, yoksa bileşenlerine mi ayrılırlar? Bu koşulları Dünya üzerinde oluşturamadığımız için Dünya'da bu deneyleri yapamıyoruz. Ama Evren'in çeşitli köşelerinde böyle koşullar oluşuyor. Örneğin nötron yıldızları dediğimiz en yoğun cisimlerde veya kara deliklerin çevresindeki en kuvvetli yerçekimi bölgelerinde. Ben de bu ortamların özelliklerini inceleyerek bu sorulara cevap arıyorum. En çok yoğunlaştığım konular nötron yıldızı maddesinin özellikleri, kara deliklerin çekim ortamları ve Evren'in ilk yıldızlar ve galaksilerin oluşmasıyla nasıl ışığı geçirir hale geldiği.

-Yüksek enerji fiziğinden astrofiziğe geçişin nasıl gerçekleşti?

-Bir konu en küçük boyutlarda diğeri en büyük boyutlarla ilgili olduğu için belki birbirlerinden çok farklıymış gibi gelebilir, ama aslında o kadar da büyük bir geçiş değil. Söylediğim gibi ikisi de temel fizik sorularına cevap arayabileceğimiz ortamlar. Hatta çalıştığım bazı konularda ikisinin de çakıştığını görmek mümkün. Çok yüksek bir manyetik alanda vakumda sanal parçacıklar oluşuyor örneğin. Onların özelliklerini incelemek parçacık fiziğine çok yakın.

-Nature'da yayınlanan makalendeki fikir neydi? Bu makalenin/fikrin bir hikayesi var mı?

-Nature'da yayınlanan makale nötron yıldızlarının içlerinde nasıl bir madde olduğunu anlamak için geliştirdiğim yeni bir yöntem ve onun uygulamasıyla ilgiliydi. Bu yöntemden çıkan ilk sonuçlar olduğu için çok heyecanlıydı tabii. Şimdi aynı yöntemin daha da geliştirilmiş bir şekliyle başka kaynakları ölçebiliyoruz. Bu son yıl içinde inanılmaz sonuçlara ulaştık, başka makalelerde yayımladık. Makalenin ardındaki fikir kafamda Huntsville'deki bir NASA merkezini ziyaret ederken oluştu. Orada ara ara beraber çalıştığım çok enerjik bir grup var. Onlara seminer vermeye gitmiştim, o zamanki tartışmalar sırasında Nature makalesindeki yöntem şekillenmeye başladı.

-Akademik ve aile yaşamı dışında başka neler yapmaktan hoşlanıyorsunuz?

-Sporu çok seviyorum, özellikle koşmayı ve yüzmeyi. Bir de dünyanın mümkün olduğunca çok yerini görmek istiyorum. Dünyamız hem çok küçük bir yer, hem de çok büyük. Okyanusları, dağları, insanları, hayvanları o kadar fazla görülecek yeri var ki. Seyahat çok sevdiğim bir şey.

-Astrofizikçi olmasaydın ne olmak isterdin?

-Sevdiğim ve ilgimi çeken her şeyi yapabilmek için en az birkaç hayata ihtiyacım var. Astrofizik yerine yapmak istediğim birkaç şey: National Geographic için fotoğrafçı, uzun mesafe koşucusu, ve moleküler biyolog olurdu. Hepsine yeteneğim olduğundan değil, çok hoşuma giden şeyler oldukları için. Fotoğrafçı olsaydım insanlara dünyanın ne kadar güzel ama ne kadar da kırılğan bir yer olduğunu fotoğraflarla anlatmak isterdim.

-Hem anne hem de bilim insanı olmak hakkında söyleyebileceğin birşeyler?

-Anne olmak insanın her konudaki görüşünü etkiliyor galiba. Öncelikle anne olduktan sonra başka şeyler daha kolay gelmeye başladı bana.

Minik iki çocuğa duyduğum sorumluluk duygusu ve ilgiye kıyasla fizik ne kadar zor olabilir ki? Sonra onların geleceğini düşündüğüm zamanlar bir bilim insanı olarak onların geleceğini nasıl güzelleştirebilirim diye düşünüyorum sıklıkla. Yaptığım bir şeyin çocuklarımıza yararlı olmasını istiyorum.

-Akademik dünyada kadın olmak konusunda söyleyebileceğin birşeyler?

-Her işin kendine göre güzellikleri ve zorlukları var tabii. Kendi alanımda kadın olarak azınlıktaım, ama bu beni rahatsız eden veya engelleyen bir şey değil. Akademik dünya, yani hem bilimle uğraşmak hem öğrencilere ders verebilmek beni tatmin eden bir şey.

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni Temmuz 2009 -- 12. Sayı

Dünya Astronomi Yılı 2009 milyonlarca gözü gökyüzüne çevirdi –

IAU yarıyıl basın bülteni

Aşağıdaki Basın Bülteni çevirisine yer yer kısaca Türkiye'deki etkinliklere değinen cümleler ekledik. Türkiye'de de DAY2009 etkinliklerine ilgi ve katılım beklediğimiz çok üzerinde oldu. Önümüzdeki Bültenimizde Türkiye etkinliklerini kapsayan bir Yarı Yıl özeti vereceğiz.

2009 yılının başından beri bir milyondan daha fazla insan hayatında ilk defa gökyüzüne teleskopla baktı. Bu Dünya Astronomi Yılı 2009'un (DAY 2009) başarılarından yalnızca birisi. DAY2009'un ilk yarı yılının tamamlandığı bu günlerde sayısız proje devam ediyor ve senenin ikinci yarısı için planlananlar DAY2009'un amaçlarına ulaşmak için emin adımlarla ilerlediğini gösteriyor.

UNESCO ve Uluslararası Astronomi Birliği (IAU) 2009'u, "Evren Sizi Bekliyor" çağrısıyla Dünya Astronomi Yılı ilan etti. DAY 2009'da, tüm sene boyunca, ulusal, bölgesel ve küresel seviyelerdeki sayısız etkinlikle, astronomi ve onun topluma ve kültüre etkisi kutlanıyor. Senenin yarısına eriştiğimiz bu günlerde sağlanmış olan birçok başarıya daha nicelerinin eklenmesini bekliyoruz.

Galileoskop projesi DAY 2009'un baştaçlarından birisi. Galileo Galilei'nin 400 sene önce yapmış olduğu teleskoptan çok daha iyi görüntü verebilen düşük bütçeli teleskoplar üretmeyi amaçlayan proje senenin başından beri hızla ilerledi. Temmuz sonunda 60 000 Galileoskop Dünya'nın çeşitli yerlerine postalanacak. 100 000 adet Galileoskop ise üretim aşamasında. 4000'den fazla Galileoskop DAY 2009 ve şahıslar tarafından gelişmekte olan ülkelerdeki okullar ve organizasyonlara bağışlandı. Bu anlamlı bağışlar, astronomi meraklılarının gökyüzünü herkese

erişilebilir hale getirme amacına olan bağlılığını ortaya koyuyor.

DAY 2009'un şüphesiz en etkileyici başarısı yüzlerce, hatta binlerce kişiyi bir araya getiren astronomi konulu ulusal etkinlikler oldu. Örneğin 400 000'den fazla kişi Güney Kore'nin Busan kentinde Güneş'in Doğuşu etkinliğinde bulundu. Brezilya Astronomi Olimpiyatı'na 32 500 okuldan 750 000 öğrenci katıldı. Paraguay'da DAY 2009 açılışı 1600 müzisyenin ve 15000 izleyicinin katıldığı bir konserle gerçekleşti. Norveç'te 5-11. sınıf arasındaki tüm öğrenciler, yakında içinde Galileoskop ve eğitim rehberi olan birer astronomi çantası alacaklar. Posta tarihinde ilk kez, altı ay içinde, 70den fazla posta kurumu astronomi konulu 140 yeni pul çıkardı.

IAU Başkanı Catherine Cesarsky, "2009 Dünya Astronomi Yılı'nın altı ay içinde almış olduğu yolu görmek hayret verici. Profesyonel ve amatör astronomların ortaya koyduğu sıkı çalışma, 'Evren sizi bekliyor' çağrısının gerçek olmasını sağlıyor." diyor.

DAY2009'un birçok başka etkinliği de astronomi meraklılarının heyecanlarını paylaşmalarına olanak tanıdı. Nisan'da 100 saat Astronomi etkinlikleri yerkürenin tamamında, 100'den fazla ülkenin katılımıyla, binlerce etkinlikle ve 2 milyondan fazla insanın katıldığı gözlemlerle gerçekleşti. Olağanüstü başarısıyla 100 Saat Astronomi, "Dünya'nın çevresinde 80 teleskop" başlıklı 24 saatlik internet yayınıyla 7 kıtadan insanları bir araya getirdi. Bu çığır açan yayını 150 000 kişiden fazlası izledi. 100 Saat Astronomi Türkiye'de de geniş kapsamlı olarak kutlandı. 18? yerde toplu olarak etkinlikler yapıldı.

Uzay fotoğrafları insanlara Evren'deki yerimizi düşündürüyor. Dünya'dan Evren'e Bakış projesi bu gerçeği kullanarak uzay fotoğraflarını insanların kolayca ziyaret edebilecekleri yerlerde açmayı hedefliyor. Bugüne kadar 60'dan fazla ülkede, 200'den fazla Dünya'dan Evren'e sergisi açıldığı biliniyor. Türkiye'de de yaklaşık 25 farklı yerde sergi açıldı veya açılması planlanıyor.

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni Temmuz 2009 -- 12. Sayı

Karanlık Gökyüzü Farkındalığı, ışık kirliliğine dikkat çeken ve azaltmak üzere çalışmalar yapmakta olan bir girişim. Bu çabanın bir parçası olarak düşünülmüş Geceleyn GÖKKÜRE projesinde herkes, her sene, yıldız saymaya ve bulgularını raporlamaya çağrılıyor. Mart ayında gerçekleşen 2009 kampanyasında 15 700 ölçüm rapor edildi ve 2007'de ulaşılmış olan en yüksek rakamdan %80 daha fazla bir katılım gerçekleşti.

Kozmik Günce köşetaşı projesi de gelişmeye devam ediyor. Profesyonel bilim insanları, bir araştırmacı olmanın ne demek olduğu anlayışını anlatabilmek için hayatları ve işleri ile ilgili yazıyorlar. 1 Ocak 2009'daki başlangıcından beri günceye, 28 ülkeden 60 profesyonel astronom yazıyor. Bugüne kadar 1000 günce girişi oldu ve ziyaretçi sayısı 97 000'e ulaştı.

Etkileyici ziyaretçi sayısına ulaşan bir başka site ise internetteki astronomi içeriğine bir tek noktadan ulaşılmasını hedefleyen Evren Portalı. Evren Portalı'nda halk, öğrenciler, eğitimciler, basın, bilim insanları ve daha birçoklarının ihtiyacına göre düşünülmüş kaynaklar bulunuyor. İlk iki ayda Evren Portalı'nda 2500 basın duyurusu, 1500 podcast kaydı, 10 000 blog girişi yayınlandı ve portalı yaklaşık 100 000 kişi ziyaret etti.

Evreni Anlayalım, olanakları kısıtlı olan çok küçük yaşta çocuklara Evren'in güzelliği ve büyüklüğüyle heyecanlandırmak için düşünülmüş uluslararası bir eğitim girişimi. Bugüne kadar 30 ülkede programlar düzenlenerek, yüzlerce eğitim kaynağı oluşturuldu. Örneğin Tunus'ta 40 000'i aşkın çocuk Ocak 2009'daki UNAWA etkinliklerine katıldı.

Astronomiyi Küresel olarak Geliştirmek başlıklı köşetaşı projesi kapsamında 45'i aşkın ülkede astronomi araştırmalarının ve eğitiminin durumu üzerine anket yapıldı. DAY 2009, Gelişmekte olan bölgelerdeki proje ve etkinlikleri desteklemek için bu köşetaşı projesi kapsamında çekirdek ödenekler oluşturdu. Şu ülkelerin proje önerileri kabul edildi: Nepal, Uganda, Moğolistan, Nijerya, Kenya, Etiyopya, Gabon, Ruanda, Uruguay, Makedonya ve Tacikistan. Bunun dışında, Galileo Öğretmen Eğitimi Programı

kapsamında 25 ülkede şimdiden çalıştaylar düzenleniyor. Türkiye'de de geçen yaz Ege Üniversitesinde bu yaz da Sabancı Üniversitesi'nde Galileo Öğretmen Eğitimi Programı için çalıştaylar düzenlendi/düzenleniyor.

Astronomi Mirası DAY 2009'un güçlü konularından birisi. IAU'nun Astronomi ve Kültür Mirası Çalışma Grubu, Anıtlar ve Siteler Uluslararası Kurulu'yla birlikte ilk kez bilim mirasıyla ilgili bir çalışma yapıyor. Sonuçlar UNESCO'nun Dünya Mirası Komitesi'ne sunulacak ve astronomi sitelerinin önemi ve korunması konusu dünyanın dikkatine getirilmiş olacak. Türkiye'de de Türk Astronomi Derneği ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu tarafından kurulan Astronomi Kültür Mirası İhtisas Komitesi Ali Kuşçu'nun mezarının korunması ve tanıtımı dahil girişimlere başladı.

DAY 2009 logosu ve çağrısı, Mayıs'ta iki adet uzay teleskobunu (ESA- Herschel ve Planck) uzaya gönderen Ariane 5 isimli roketin üzerinde gururla sergilendi. Şu ana kadar yapılmış en büyük kızılötesi uzay teleskobu olan Herschel, yıldızların doğumu ve evrimini araştırarak. Planck ise Büyük Patlama'dan kalmış radyasyondaki ufak sapmaları ölçecek. Her iki projenin de astronomide çığır açması bekleniyor. Ayrıca Mayıs ayında NASA/ESA Hubble Uzay Teleskobu üzerinde çalışıldı ve teleskop en yeni teknolojilerle donatıldı. Çalışmayı yapan astronotlardan Mike Massimino, bu misyona giderken, DAY 2009 onuruna Galileo'nun teleskobunun bir benzerini ve DAY 2009 bayrağını yanında götürdü.

DAY 2009'un bugüne kadar başardıkları etkileyici de olsa, henüz daha yolun yarısında ve birçok yeni girişim de hayata geçmek üzere. Örneğin 23-24 Ekim, 100 Saat Astronomi'nin bir devamı gibi olan Galileo Geceleri başlıklı projeye ayrıldı. Cesarsky, devam eden tüm projelerle birlikte, bu yeni proje gibi girişimlerin de DAY2009'un amaçlarına ulaşmasına ve geleceğe doğru uzanan izler bırakmasına aracı olacağı konusundaki inancını paylaşıyor.

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni Temmuz 2009 -- 12. Sayı

Yıldız Türküleri

Berahitdin Albayrak
Ankara Üniversitesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri

Halk arasında *Kervankıran Yıldızı*, *Zühre Yıldızı*, *Çoban Yıldızı* veya *Sabah Yıldızı* olarak da anılan Venüs gezegeni bu tarihlerde, Güneş doğmadan önce, doğu ufkundan yükselen parlak gökcismi olarak bizlere göz kırpar.

Yolunuz sabah saatlerinde Toroslara düşerse (Akdeniz yöresi tatilcileri için) Sabah Yıldızı olarak (Doğu-Kuzeydoğu yönünde görülen en parlak gök cismi) Venüs'ü izleyiniz. Doğmak üzereyken (ufka yakın) atmosferik kırılma nedeniyle onu farklı renklerde ışıltılı görebilirsiniz.

İzlerken Aşık Veysel'i, Dertli'yi ve Aşık Kerem'i hatırlayınız. Öyle ki:

Mecnunum Leyla'mı Gördüm

TRT repertuarında Muzaffer Sarısözen, Aşık Veysel'den derlenmiş – şairi Aşık Ali İzzet. (İsmail Özmen'in hazırladığı Alevî - Bektaşî şiirleri antolojisinde (C. IV, s. 185) aynı sözler sadece son dörtlülük farklı olarak Veli adınadır. Bu bilgiler için Kemal Arslan'a teşekkür ederiz).

Mecnunum Leyla'mı gördüm
Bir kerece baktı geçti
Ne sordum ne de söyledi
Kaşlarını yıktı geçti

Soramadım bir çift sözü
Ay mıydı, gün müydü yüzü
Sandım ki ZÜHRE YILDIZI
Şavkı beni yaktı geçti

Ateşinden duramadım
Ben bu sırta eremedim
Seher vakti göremedim
Yıldız gibi aktı geçti

Bilmem hangi burç yıldızı
Bu dertler yareler bizi
Gamze okun bazı bazı
Yar sineme çaktı geçti

İzzetî der ne hikmet iş
Uyur iken gördüm bir düş
Zülüflerin kemend etmiş
Yar boynuma taktı geçti

Dertli'den (ki Muzaffer Sarısözen kaynak kişi olarak Aşık Veysel'i not etmiştir):

Havalanma telli durnam aman...ey
Uçup getme yele karşı
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız
Zülüflerin tel tel olmuş aman... ey
Döküp getme yele karşı
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız

Evler yıkan beller büken
Kanlı mı oldun kervan kıran dön...

Şahinim var bazlarım var aman... ey
Ördeğim var kazlarım var
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız
Yare تنها sözlerim var aman... ey
Ben diyemem ele karşı
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız

Evler yıkan beller büken
Kanlı mı oldun kervan kıran dön...

Davlumbaza vur turayı aman... ey
Tümden avladık.....
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız
Getir oğlan boz kulağı aman... ey
Binem gidem yare karşı
Ah niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız

Evler yıkan beller büken
Kanlı mı oldun kervan kıran dön...

Türk Astronomi Derneği Elektronik Bülteni
Temmuz 2009 -- 12. Sayı

Aşık Kerem'den (anonim olabileceği de söylenen bir başka türkü):

Sabah oldu şavkın batmaz,
Döne kervankıran döne.
Aşk sevdası serden gitmez,
Döne kervankıran done.

Yıldızların şahı sensin,
Ağlamaktan didem kansın,
Sevdiğim ya nice etsin,
Döne Kervankıran döne.

Parmağında hatem yüzük,
Kolunda altın bilezik,
Boynun eğmiş kıza yazık,
Döne Kervankıran döne.

Yıldızlardan uruşansın,
Alem içinde perişansın,
Garip yurduna düşmansın,
Döne Kervankıran döne.

Sana Kervankıran derler,
Yare ikrar veren derler,
Bana dertli Kerem derler,
Döne Kervankıran döne.

Yıldız Akşamdan Doğarsın

(Yozgat türküsü, Kaynak kişi: Nida Tüfekçi)

Yıldız akşamdan doğarsın
Dağlara boyun eğersin
Ben gibi yar mi seversin
Doğmayaydın mavi yıldız

Yıldızlardan uruşansın
Benim gibi perişansın
Yardan bana bir nişansın
Doğmayaydın mavi yıldız

Gönlünüz ve yüzünüz Venüs gibi ışıltılı ve aydınlık olsun.